

Besvarelse af 10-dages forespørgsel fra Enhedslisten om forbruget af vikarer på det sociale område

7. november 2019
Side 1 af 4

Baggrund

Enhedslisten har stillet en række spørgsmål til Sociale Forhold og Beskæftigelse vedrørende forbruget af vikarer på det sociale område.

I besvarelsen tages der udgangspunkt i, at vikarer (barselsorlovsvikarer, vikarer samt tilkaldevikarer) og ansatte under 15 timer omfatter alle vikarer uanset ansættelsesforhold samt alle månedslønnede med en ansættelse på under 15 timer jævnfør indledningen i 10-dages forespørgslen.

I opgørelsen af interne vikarer og ansatte under 15 timer indgår ligeledes selvejende institutioner på det sociale område, der har driftsoverenskomst med Aarhus Kommune.

Spørgsmål 1

Hvor stort er forbruget målt på lønomkostninger i f.t. den samlede lønsum minus administrativt personale på botilbuddene?

Svar:

Jf. tabel 1 forventes forbruget af interne vikarer i 2019 at udgøre 19% af personaleforbruget ekskl. administration på botilbuddene – svarende til 17% af lønsummen. Udgifter til eksterne vikarer indgår ikke i lønsummen, og er derfor ikke medtaget i tabel 1.

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Fagligt sekretariat
Aarhus Kommune

Ledelse og Politisk betjening
Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

E-mail:
social@aarhus.dk
Direkte e-mail:
geja@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Sag: 19/080888-2
Sagsbehandler:
Jan Gehlert
Lene Munch-Andersen
Tim Kristensen

Tabel 1: Forventet forbrug af interne vikarer i 2019

	Interne vikarer og ansatte under 15 timer		Ansatte i botilbud i alt		Andel	
	Stillinger	1.000 kr.	Stillinger	1.000 kr.	Stillinger	1.000 kr.
Børn, Familier og Fællesskaber	68,9	28.108	262,1	123.817	26,3%	22,7%
Job, Udsatte og Socialpsykiatri	54,4	22.958	352,6	164.995	15,4%	13,9%
Unge, Job og Uddannelse	2,1	1.064	53,5	28.756	3,9%	3,7%
Voksne, Job og Handicap	126,4	51.621	653,1	291.664	19,4%	17,7%
I alt	251,8	103.751	1321,3	609.232	19,0%	17,0%

Note: Omregnet til helårsforbrug ud fra de første 10 måneder af 2019

Spørgsmål 2

Der bedes oplyst hvor stor en del af vikar udgifter der går til vikarer ansat i Aarhus kommune og til vikarer ansat i eksterne vikarbureauer?

Svar:

Jvf. tabel 2 forventes udgifterne til eksternt vikarforbrug i 2019 at udgøre 7,1 % af de samlede vikarudgifter (inkl. ansatte under 15 timer) svarende til et beløb på 7.920.000 kr.

7. november 2019

Side 2 af 4

Tabel 2: Udgifter til vikarer, fordelt på interne vikarer og eksterne vikarer (i 1.000 kr.)

	Interne vikarer og ansatte under 15 timer	Eksterne vikarer	I alt til interne og eksterne vikarer
Voksne, Job og Handicap	51.621	7.646	59.267
Børn, Familie og Fællesskaber	28.108	225	28.333
Job, udsatte og Socialpsykiatri	22.958	47	23.005
Unge, Job og Uddannelse	1.064	2	1.066
I alt	103.751	7.920	111.671

Note: Forbruget er fremskrevet til en helårsforventning.

Spørgsmål 3

Det ønskes oplyst hvor stor en del af gruppen, der har uddannelser, der niveaumæssigt matcher den øvrige personalegruppes?

Svar:

Den uddannelsesmæssige baggrund på vikarerne og ansatte under 15 timer registreres ikke i Sociale Forhold og Beskæftigelse. De enkelte driftsområder, er således blevet bedt om at komme med deres vurdering af spørgsmålet.

Adspurgt hvor stor en del af gruppen af vikarer, der har uddannelser, der niveaumæssigt matcher den øvrige personalegruppe, er svaret fra driftsområdernes centre, at der i videst muligt omfang bruges vikarer med samme uddannelsesmæssige baggrund, som det øvrige faste personale. Dette eksempelvis ved at bruge faste tilkaldevikarer, som har en baggrund som pædagoger, pædagogmedhjælpere der har erfaring med plejehjælp, pædagogiske assistenter, sosu-assistenter mm. Derudover bruges også studerende inden for de faglige uddannelser, som den faste medarbejdergruppe er uddannet inden for. Det kunne være socialpædagogstuderende, sygeplejerskestuderende, SOSU-assistentstuderende, psykologistuderende mm.

Spørgsmål 4

Det ønskes oplyst, hvilken betydning denne gruppe har for den faglige kvalitet og den øvrige personalegruppes arbejdsmiljø?

Svar:

Det er Sociale Forhold og Beskæftigelses vurdering, at det af hensyn til kontinuitet i tilbuddet til borgeren er mest hensigtsmæssigt at mindske brugen af vikarer. Det er dog også opfattelsen, at brugen af vikarer kun i nogle tilfælde

– særligt i forhold til eksterne vikarer – har betydning for den faglige kvalitet og den øvrige personalegruppes arbejdsmiljø.

7. november 2019
Side 3 af 4

Brugen af vikarer er forskellig både i forhold til tilknytningsgrad og i forhold til opgaver. Der bliver således ofte brugt faste vikarer, som har et godt kendskab til borgerne, de andre medarbejdere og husets rutiner. Dette styrker mulighederne for at fastholde et stabilt medarbejderteam og et godt arbejdsmiljø og mulighederne for, på en fleksibel og tilfredsstillende måde, at få kendt og fagligt funderet personale på alle vagter.

Derudover benyttes der på flere centre timelønnede vikarer, som kan indkaldes ad hoc. Disse indgår ikke i de faste vagter, men har qua deres faste tilknytning et kendskab til målgruppen, som gør det muligt at fastholde en faglighed i tilbuddet og en oprettelse af et godt arbejdsmiljø.

Vikarer fra eksterne vikarbureauer skaber dækning i tilfælde, hvor der er mangel på medarbejder som følge af fravær af det faste personale og medvirker på den måde til at sikre arbejdsmiljøet for de resterende medarbejdere.

De eksterne vikarer har ofte kendskab til målgrupperne på området, men kan have en anden uddannelsesmæssig baggrund end den socialfaglige, hvilket også ofte kan have positiv indflydelse på det faglige arbejde. Samtidig har vikarerne en stor betydning ift. at sikre en stabil arbejdsplan og understøtte den socialpædagogiske og sundhedsfaglige indsats på bostederne.

Brugen af eksterne vikarer giver også udfordringer, da den faglige kvalitet i de konkrete daglige indsatser i et vist omfang påvirkes. Udfordringen med eksterne vikarer er at sikre den nødvendige instruktion af eksterne vikarer, og få etableret den relationelle tilknytning til kolleger og borgere samt pårørende, som har afgørende betydning for arbejdets kvalitet.

For at klæde vikarerne bedst muligt på til at varetage opgaven, er der flere centre i Sociale Forhold og Beskæftigelse, som gennemfører introduktionskurser for nye vikarer for at sikre faglighed og godt arbejdsmiljø for vikaren, men også for det faste personale. Afhængigt af vikarens baggrund planlægges opgaverne herefter.

Spørgsmål 5

Er forbruget af denne gruppe blevet større over et tre-årigt perspektiv?

Svar:

Andelen af interne vikarer mv. på botilbuddene i perioden fra 2017 til 2019 er opgjort i nedenstående tabel 3, der viser en lille stigning i disse personalegruppers andel fra 18% i 2017 til forventet 19% i 2019. Stigningen kan alene

tilskrives en vækst på børneområdet. På de øvrige områder er andelen stabil over perioden fra 2017 og frem til nu.

7. november 2019
Side 4 af 4

Tabel 3: Udvikling i brug af interne vikarer 2017-2019

	2017			2018			2019		
	Vikarer m.v.	Ansatte botilbud	Andel	Vikarer m.v.	Ansatte botilbud	Andel	Vikarer m.v.	Ansatte botilbud	Andel
Børn, Familier og Fællesskaber	66,7	304,2	22%	70,1	292	24%	68,9	262,1	26%
Job, Udsatte og Socialpsykiatri	55,4	346,4	16%	53,9	353	15%	54,4	352,6	15%
Unge, Job og Uddannelse	4,8	60,9	8%	4,1	56	7%	2,1	53,5	4%
Voksne, Job og Handicap	112,0	620,5	18%	122,7	639	19%	126,4	653,1	19%
I alt	238,9	1.332,5	18%	250,6	1340	19%	251,8	1332,1	19%

Note: 2019 er omregnet til helårsforbrug ud fra 10 måneders forbrug.

Forbruget af eksterne vikarer har været stigende fra 2017 til 2019 jvf. tabel 4. Der har primært været tale om en stigning indenfor driftsområdet Voksne, Job og Handicap. Det er forventningen, at udgifterne til eksterne vikarer vil falde igen i 2020.

Tabel 4: Udgifter til forbrug af eksterne vikarer 2017-2019

	2017	2018	Forventet 2019	I alt (2017-2019)
Voksne, Job og Handicap	1.062.079	2.906.701	7.646.109	11.614.889
Børn, Familie og Fællesskaber	152.627	674.470	225.314	1.052.412
Job, udsatte og Socialpsykiatri	22.358	51.582	46.965	120.905
Unge, Job og Uddannelse	22.030	4.660	1.556	28.246
I alt	1.261.111	3.639.432	7.919.944	12.816.452

Note: 2019 er omregnet til helårsforbrug ud fra 10 måneders forbrug.